

ЦИФРОВІ СПРИНТЕРИ: КОРОТКИЙ ОГЛЯД ПО УКРАЇНІ

“ УКРАЇНА МОЖЕ ОТРИМАТИ ДОДАТКОВІ 52 МІЛЬЯРДИ ДОЛАРИВ ЕКОНОМІЧНОГО ЕФЕКТУ ДО 2030 РОКУ ЗАВДЯКИ ПІДТРИМУЮЧИМ ЗАХОДАМ, ЯКІ РОБЛЯТЬ МОЖЛИВИМ ВИКОРИСТАННЯ ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ. ”

У глобальному масштабі спостерігається значне збільшення уваги до цифрової трансформації економіки, суспільства та уряду. Це призвело до значного поширення інтернету (про що свідчить збільшення користувачів інтернету). Наприклад, в період з 2010 по 2018 роки Україна успішно вивела додаткові 39 відсотків свого населення в онлайн.¹ Для створення суспільства, яке більшою мірою охоплено цифровими технологіями український уряд також створив стратегію «Цифровий порядок денний України 2020», яка була запущена у 2018 році та залучила нові інвестиції в телекомунікаційну інфраструктуру для відповідності зусиль ЄС з цифровізації.² Однак, в подальшому для повного користування цифровими технологіями з метою економічного розвитку знадобиться більше, ніж просто надання доступу в інтернет. Україна може отримати потенційний щорічний економічний ефект (у річному обчисленні) до **52 мільярдів доларів США** до 2030 року завдяки підтримуючій політиці, яка дозволить повністю використовувати цифрові технології.³ Враховуючи необхідність перебудови економіки внаслідок впливу COVID-19, важливість отримання цього потенційного цифрового дивіденду стає все більш значущою.

Це дослідження економічної стратегії фірми Alpha Beta (на замовлення Google) спрямоване на те, щоб зрозуміти, яким чином перехідні економіки можуть повною мірою застосовувати цифрові технології для отримання переваг в економічному розвитку. Звіт зосереджений на важливих перехідних економіках 16 країн (які ми назвали «Цифрові спринтери»). Вони включають Аргентину, Бразилію, Чилі, Колумбію, Єгипет, Ізраїль, Кенію, Мексику, Нігерію, Перу, Саудівську Аравію, Південно-Африканську Республіку, Росію, Туреччину, Об'єднані Арабські Емірати та Україну. В перелік входить шість з десяти найкрупніших економік регіону Латинської Америки, Близького Сходу та Африки, а також три з п'яти економік з невисоким доходом Європи. Разом ці «Цифрові спринтери» складають 13 відсотків ВВП, 16 відсотків населення і 19 відсотків світових користувачів інтернету.

На основі цього дослідження виникла низка ідей в рамках Цифрових спринтерів, які мають відношення до України та узагальнені в цьому документі. Більш детальну інформацію можна знайти у повному звіті.⁴

1. На основі даних Світового банку, Показниках світового розвитку.

2. Українське законодавство (2019), (Про схвалення Концепції розвитку цифрової економіки та суспільства України на 2018-2020 роки). Доступно за посиланням: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/67-2018-%D1%80#Text>

3. Ці оцінки відносяться до вартості, що генерується 39 технологічними застосуваннями в 10 секторах у 2030 році, кількісно визначається на основі сценарію «повного впровадження» (тобто 100-відсоткового впровадження). Це означає, що ці десять секторів стануть «Цифровими лідерами» зі значним стрибком. Сценарій «повного впровадження» навряд чи буде реалістичним, але корисним як уявний експерименту і для визначення загальної можливості. Оцінки не включають ВВП або розмір ринку (дохід), проте надають комбінацію економічних ефектів, наприклад, вигод від продуктивності, збільшення доходів і економію витрат. Відповідні технологічні застосування сектору і їхні джерела вартості (наприклад, зменшення відходів виробництва, розширення споживацьких пропозицій) були визначені на основі детального аналізу навчальної літератури. Точна методологія калібрування унікальна для кожного з 39 технологічних застосувань, але для кількісної оцінки використовується ряд міжнародних і національних тематичних досліджень для кожного технологічного застосування. У 39 оцінках використовувалися економічні показники, отримані від міжнародних організацій, таких як Світовий банк, Міжнародна організація праці, ОЕСР та національні статистичні управління.

Детальні джерела даних і методології оцінювання для кожного з 39 застосувань вказані у Додатку до головного звіту за посиланням <https://alphabeta.com/our-research/the-digital-sprinters-capturing-a-us34-trillion-through-innovative-public-policy/>

4. Це дослідження підготувала компанія AlphaBeta для компанії Google. Уся інформація у цьому огляді та в головному звіті виділена з аналізу компанії AlphaBeta, для якого використовувались закриті й доступні широкому загалу дослідження, дані та інформація. Компанія Google не надавала жодних додаткових даних і не підтримувала жодних оцінювань, зроблених у звіті.

В Україні, як і в більшості країн групи Emerging-16, швидке розповсюдження інтернету не призвело до швидших темпів економічного зростання.

Як показує досвід, економічне зростання в Україні не співпадає з впровадженням інтернету. Наприклад, з 2013 року населення України, яке користується інтернетом, щорічно зростало на 9,1 відсотка, а фактичне ВВП лише на 1,8 відсотка.⁵ Продуктивність праці також зростала лише на 0,2 відсотка щорічно впродовж цього ж періоду.

Якщо перехід від розповсюдження цифрових технологій до економічного зростання можна було б повністю використати, то цифрові технології могли б змінити економічне зростання в Україні.

Дослідження виявили, вісім груп цифрових технологій зі значним потенціалом з підвищення економічного зростання. У гіпотетичному сценарії, де застосування на базі восьми цифрових технологій у десяти секторах повністю впроваджуються, комбінований економічний ефект в Україні може зрости до **52 мільярдів доларів у 2030 році**, що складає близько 40 відсотків від нинішнього національного ВВП країни (див. Графік 1). Близько 51 відсотка потенційних переваг цифрових технологій припадають на традиційні сектори, в основному ресурси, інфраструктуру і сільське господарство.

12 важелів політики, пов'язаних з чотирма стратегічними обов'язками, є значущими задля виходу за межі розповсюдження цифрових технологій і отримання цифрових переваг, пов'язаних з економічним розвитком.

Аналіз впливових, новаторських та практичних цифрових політик визначив важливі важелі можливості економічного розвитку, обумовлені цифровими технологіями (див. Графік 2).

Хоча малоімовірно, що усі 12 важелів політики можна буде застосувати в українському контексті, ряд новаторських важелів політики можна взяти до уваги.

ПОЛІТИЧНИЙ ВАЖІЛЬ 1:

РОЗВИТОК ЦЕНТРІВ ЦИФРОВОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ (ІННОВАЦІЙ) І МОДЕЛЬНИХ (НАВЧАЛЬНИХ) ФАБРИК

Це стосується фізичних місць, де підприємці, власники бізнесу, дослідники та новатори можуть спробувати себе у нових технологіях та цифрових застосуваннях. Наприклад, Туреччина запустила центри цифрової трансформації, де мікро, малі та середні підприємства можуть отримати експериментальні навчальні та консультаційні послуги в реальному виробничому середовищі.⁶ Успішне втілення таких ініціатив потребує потужного залучення галузі, щоб учасники бачили переваги співпраці, впроваджуючи ретельний підхід до визначення ключових технологій і секторів, яким треба приділити увагу (не нехтуючи традиційними секторами, такими як текстильне виробництво), і забезпечуючи наявність чітких рамок, що регулюють використання створеної інтелектуальної власності.

ПРОДОВЖЕННЯ НА СТОРІНЦІ 4

ПОЛІТИЧНИЙ ВАЖІЛЬ 2:

ВИКОРИСТАННЯ ХМАРНИХ ОБЧИСЛЕНЬ ДЛЯ ЕФЕКТИВНИХ ПЕРЕВАГ В УРЯДІ

Хмарна технологія, зокрема хмарне зберігання і потужність хмарного обчислення, — це передова технологія, яку можна використовувати у різних застосуваннях. Технології хмарного обчислення в уряді можуть надати значні ефективні переваги і економію витрат в бюджетах урядових ІКТ. Уряд Перу, наприклад, використав хмару для підвищення залученості громадян, розробивши власний хмарний додаток, який визначав місцезнаходження найближчої виборчої дільниці для виборців. Деякі дослідження показали, що в 2016 році кількість неявок виборців скоротилася майже на 60 відсотків у порівнянні з президентськими виборами 2011 року. В іншому прикладі, щоб підтримати необхідний зсув мислення до цифрового підходу, Південно-Африканська Республіка запровадила винагороду за продуктивність, пов'язану з використанням даних у процесі прийняття рішень.⁷

ПОЛІТИЧНИЙ ВАЖІЛЬ 3:

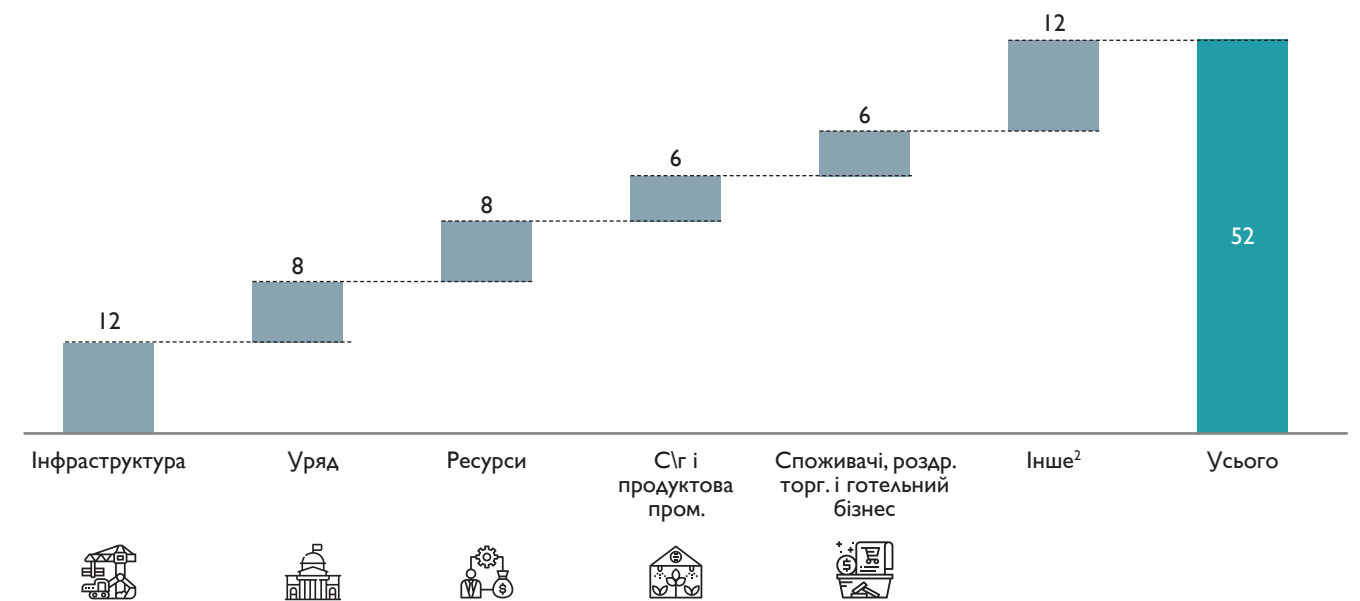
СТВОРЕННЯ НАДІЙНОЇ ЦИФРОВОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ МАЙБУТЬОГО З УРАХУВАННЯМ ІНТЕРОПЕРАБЕЛЬНОСТІ ТА МОДЕРНІЗАЦІЇ

У швидко мінливому технологічному ландшафті проблеми виникають, коли цифрова інфраструктура створюється з урахуванням конкретної технології, яка потенційно може виявитися застарілою в майбутньому. Аналогічним чином, якщо інфраструктура будується з урахуванням постачальників, це може призвести до проблем інтероперабельності, які можуть призвести до фрагментації, транзакційних витрат і виникнення проблем конкуренції. Індія досягла великих успіхів у розробці свого єдиного платіжного інтерфейсу (API), що полегшує міжбанківські транзакції. Платіжний шлюз дозволяє клієнтам різних банків безперешкодно переказувати кошти один одному. Сторонні платіжні провайдери, такі як Google Pay, PhonePe і Paytm, також можуть використовувати шлюз, зокрема, допомагаючи клієнтам банку здійснювати транзакції з тими, у кого немає власних платіжних платформ.

ГРАФІК 1. ЗНАЧИМІСТЬ ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ

ПОТЕНЦІЙНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ ЕФЕКТ У СЦЕНАРІЇ ПОВНОГО ВПРОВАДЖЕННЯ

МЛРД. ДОЛ. США, 2030 Р. (ВИСОКА ОЦІНКА)¹

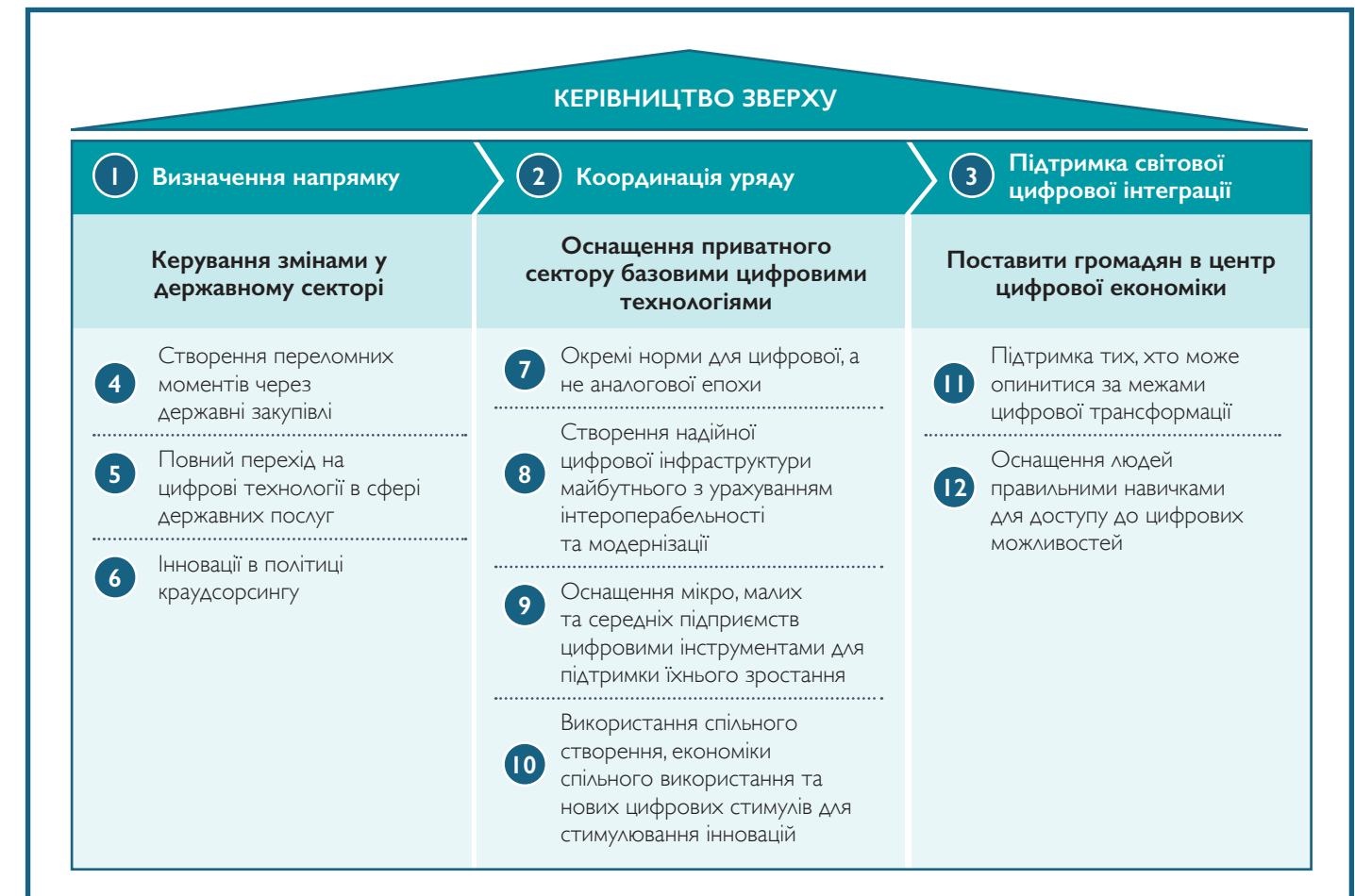

1. Оцінки не включають ВВП або розмір ринку (дохід), проте надають комбінацію економічних ефектів, в т.ч., збільшення ВВП, вигоди від продуктивності, збільшення доходів, економію витрат і часу, збільшення доходів, зменшення виходів і збільшення зібраних податків.

2. Інше включає освіту і навчання, фінансові послуги, охорону здоров'я, виробництво і мобільні технології.

ДЖЕРЕЛО: аналіз компанії AlphaBeta

ГРАФІК 2. ПОЛІТИКИ ДЛЯ ОТРИМАННЯ ЗНАЧИМОСТІ ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ

5. На основі даних Світового банку, Показників світового розвитку.

6. Gunes and Sahin (2018), "Turkey to establish digital transformation centers" («Туреччина запроваджує центри цифрової трансформації»), Anadolu Agency (Анатолійська агенція).

Доступно за посиланням: <https://www.aa.com.tr/en/economy/turkey-to-establish-digital-transformation-centers/1258349>

7. Компанія AlphaBeta і фонд tBill & Melinda Gates (2018 р.), Digital Innovation in Public Financial Management (PFM): Opportunities and implications for low-income countries (Цифрові інновації в управлінні державними фінансами: можливості і наслідки для країн з низьким рівнем доходу). Доступно за посиланням: <https://www.alphabeta.com/wp-content/uploads/2018/07/pfm-technology-paper-summary-version.pdf>

Хоча мало ймовірно, що усі 12 важелів політики можна буде застосувати в українському контексті, ряд новаторських важелів політики можна взяти до уваги.

ПОЛІТИЧНИЙ ВАЖІЛЬ 4:

ПЕРЕОРІЄНТУВАННЯ ЧИННОЇ АБО НАЯВНОЇ ЦИФРОВОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ ДЛЯ НАДАННЯ ЦИФРОВОГО ДОСТУПУ

Державну інфраструктуру можна переорієнтувати для надання доступу в інтернет для незабезпечених громад. Для цього потрібна мережа державної інфраструктури (наприклад, державні будівлі, транспорт, комунальні служби або інфраструктури ІКТ), які люди можуть використовувати для доступу в інтернет. Одним із прикладів є Бібліонет — національна програма спрямована на подолання «розриву широкопasmового зв'язку» Румунії між міськими та сільськими районами шляхом надання апаратної, програмної та IT-підтримки 2280 публічним бібліотекам, які мають добре розвинену інфраструктуру та географічне охоплення.⁸

ПОЛІТИЧНИЙ ВАЖІЛЬ 5:

ОЦИФРУВАННЯ ПЛАТЕЖІВ З МЕТОЮ СТВОРЕННЯ СТИМУЛІВ ДЛЯ ПРИЙНЯТТЯ ТА УСУНЕННЯ ВИТОКІВ

Уряди у всьому світі все частіше дозволяють застосування онлайн і мобільних методів оплати державних послуг і виплат. Це може призвести до спадного впровадження продуктів фінансових технологій серед населення, що може знизити вартість обороту готівки. У багатьох регіонах, зокрема в Африці, цифрові фінансові послуги, такі як мобільні гаманці, часто є першим типом рахунків, які люди мають, що означає, що це прямий канал для фінансової інтеграції. Коли Сьєрра-Леоне зіткнулася з серйозним тиском, щоб вчасно платити медичним працівникам під час кризи Еболи в 2014 році, уряд вирішив протестувати цифрову оплату через мобільні гаманці зарплат медичним працівникам. Уряд повідомив про економію в розмірі 10,7 мільйона доларів США внаслідок запобігання витоків заробітної плати.

ПОЛІТИЧНИЙ ВАЖІЛЬ 6:

ЗАПРОВАДЖЕННЯ ПЛАТФОРМ ДЛЯ ВЗАЄМОДІЇ ТА ІННОВАЦІЙ КРАУДСОРСИНГУ

Інновації для покращення державних послуг можуть надходити від будь-кого і будь-де; уряд повинен залучати і стимулювати громадян до участі у цьому процесі. Одним з прикладів є фонд Innovation for All (a2i) у Бангладеші. Фонд надає фінансування для недорогих, орієнтованих на користувача, вітчизняних інновацій з метою використання цифрових інновацій для вирішення проблем політики.⁹ проекти включали ініціативи для поновлення інформації про домашню худобу в режимі реального часу, мобільний додаток для просування належних практик у сільському господарстві і цифровізацію державних послуг (наприклад, видача водійських прав).

ПОЛІТИЧНИЙ ВАЖІЛЬ 7:

ЧІТКЕ РОЗУМІННЯ ТОГО, ХТО Є ГОЛОВНИМ ОРГАНОМ У КОЖНІЙ СТРАТЕГІЇ

Важливо, щоб існувало чітке розподілення головування державних органів у різних аспектах цифрового порядку денного. Деякі загальні фактори успіху включають чітке лідерство найвищих рівнів уряду і винайдення способів для різних міністерств у веденні відповідних елементів. В Південно-Африканській Республіці Міністерство промисловості і Міністерство науки і технології сумісно ведуть політику І4.0 із залученням Міністерства економічного розвитку, Міністерства оборони і Міністерства охорони здоров'я.¹⁰

ПОЛІТИЧНИЙ ВАЖІЛЬ 8:

СПІВПРАЦЯ ЗА СТАНДАРТАМИ

Стандарти мають вирішальне значення не тільки для забезпечення деяких мінімальних гарантій безпеки, але й для полегшення можливості здійснення транзакцій. Прийняття міжнародних правових стандартів безпеки не тільки допомагає урядам у розробці власних рамок безпеки, але й забезпечує комфорт і впевненість організаціям. Наприклад, в 2018 році Україна підписала меморандум з Генеральним Директоратом ЄС з питань Інформаційного суспільства про прийняття кращих практик і стандартів ЄС в галузі цифровізації державних послуг для продовження шляху інтеграції з ЄС.¹¹

ПОЛІТИЧНИЙ ВАЖІЛЬ 9:

СТВОРЕННЯ УНІВЕРСАЛЬНИХ МАГАЗИНІВ ДЛЯ ВІДКРИТИХ ДАНИХ

Відкриті дані — це дані, які зчитують додати кому після "машини" і які стають доступними для інших, — викликали великий інтерес у всьому світі завдяки своєму потенціалу стимулювати інновації за допомогою досліджень і розробок в приватному та академічному секторах. Одне з ключових складнощів використання наявних відкритих даних полягає в тому, що вони можуть бути розміщені в декількох місцях. Наявність єдиного порталу для доступу до інформації може зіграти вирішальну роль в поширенні даних. Наприклад, Україна поліпшила свій національний портал відкритих даних і пропонує близько 30 000 наборів даних поряд з реєстраційними даними українських компаній.¹² Колумбія також керує порталом відкритих ресурсів даних («Datos Abiertos Colombia»), який забезпечує доступ до масиву урядових даних з більш ніж 1200 державних установ, підтримку розробників і спеціальні підпортали для галузевих даних від державних структур.¹³

8. Європейський Союз (2018 р.) "Biblionet", Shaping Europe's digital future — Projects (Формування цифрового майбутнього Європи: Проекти).

Доступно за посиланням: <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/content/biblionet>

9. A2i "Innovation Lab is changing the scenario," («Лабораторія інновацій змінює сценарій»), Доступно за посиланням, <https://a2i.gov.bd/innovation-lab/>.

10. UNIDO (2018 р.) You say you want a revolution: Strategic Approaches to Industry 4.0 in Middle-Income Countries (Ви кажете, що хочете революцію: стратегічні підходи до промисловості 4.0 у країнах з середнім рівнем доходу). Доступно за посиланням: <https://www.unido.org/api/opentext/documents/download/10031392/unido-file-10031392>

11. Національна обсерваторія системи інтероперабельності ЄС (2019), "Cooperation between Ukraine and DIGIT in the sphere of digital government" («Співпраця між Україною і DIGIT в області цифрового уряду»), Доступно за посиланням: <https://joinup.ec.europa.eu/collection/info-national-interoperability-framework-observatory/document/cooperation-between-ukraine-and-digit-sphere-digital-government-closer-look>

12. Європейський портал даних (2018). Доступно за посиланням: <https://www.europeandataportal.eu/en/news/open-data-ukraine>

13. Див. Datos Abiertos Colombia. Доступно за посиланням: <https://www.datos.gov.co/en/>

БІЛЬШ ДЕТАЛЬНУ ІНФОРМАЦІЮ ЩОДО ДОСЛІДЖЕННЯ ДИВ. У ПОВНОМУ ЗВІТІ ЗА ПОСИЛАННЯМ:
<https://alphabeta.com/our-research/the-digital-sprinters-capturing-a-us34-trillion-through-innovative-public-policy/>